

16.11.2022

Ammatillisen kuntoutuspalveluksen palveluntuottajien koulutustilaisuus 25.10.2022

Kysymykset ja vastaukset

Kysymys 1: Tämä lääkärin osuutta koskeva Pasin kysymys kaipaa Leena tarkennuksen, koska standardista tämä asia eri erikseen tule näkyväksi. Kiitos Leena, että tähän vastaat meille vielä!

Kysymys 1: Onko rajausta sille, että jonkun ammattiryhmän tapaaminen täytyisi toteutua vain asiakkaan lähipäivän yhteydessä? Esimerkkinä lääkärin osuus. Tarkennuksena, että kysymyksellä ei tarkoiteta ns hybridi-muotoista toteutusta vaan sitä, että jos asiakkaalla on etämuotoinen päivä, voiko lääkärin osuus sisältyä etäpäivän sisälle?

Vastaus 1: Palvelukuvauksessa määritetään kasvokkain (toimipiste) kuntoutus ja etäkuntoutuspäivät. Palvelukuvauksessa on kuvattu myös ammatillisen kuntoutuspalveluksen toteutuksen tavat. Alkuelvitys toteutetaan (kesto on 2–4 kuntoutuspäivää) yhtenä kokonaisuutena tai erillisinä päivinä ilman tarpeettomia viiveitä. Alkuelvityksen kesto on siis enintään 4 kuntoutuspäivää, joista vähintään 2 kuntoutuspäivää toteutuu palveluntuottajan toimipisteessä ja muut kuntoutuspäivät voivat toteutua etäkuntoutuspäivinä. Alkuelvitykseen sisältyvien tapaamisten toteuttamiseen osallistuu lääkäri, omaohjaaja ja muut moniammatillisen tiimin ammattihenkilöt. Yksilölliset tapaamiset toteutuvat jokaisen moniammatilliseen tiimiin kuuluvan jäsenen kanssa siten, että kukin heistä omassa roolissaan arvioi yhdessä asiakkaan kanssa hänen kokonaistilannettaan. Koska ammatillinen kuntoutuspalvelus alkaa selvitysjaksolla (kesto vähintään 2 kuntoutuspäivää), on alkuelvityksessä lääkärin rooli keskeinen. Lääkärin arvio asiakkaan työ- ja toimintakyvystä on perusta muulle asiakkaan kokonaistilanteen arvioinnille. Tästä syystä lääkärin osuus tulee toteutua kuntoutuksen alussa (2 kuntoutuspäivää), kuten myös muiden ammattihenkilöiden. Palvelun sisältöön kuuluu myös muita asiakkaan kokonaistilanteeseen liittyviä selvitettäviä asioita, ja alkuelvitykseen on varattu yhteensä enintään 4 kuntoutuspäivää.

Kommentti 1: Aikataulu on haasteellinen ja tiukka, eritoten huomioiden, kun kuntoutujien taustalla usein ovat mt ongelmat, kuten alussa dioissakin kävi selville.

Vastaus kommenttiin 1: Ammatillinen kuntoutusselvitys toteutetaan 4 kuukauden kuluessa alkuselvityksen alkamisesta. Tähän ajanjaksoon sisältyvät myös 1 seurantayhteydenotto ja tarvittaessa 1 seurantakäynti.

Kysymys 2: Onko olemassa kilometrirajaa, minkä mukaan kuntoutujalla voi olla mahdollista majoittua?

Vastaus 2: Kilometrirajaa ei ole vaan on tarkasteltava sitä, mahdollistavatko kulkuyhteydet asiakkaan avomuotoisen osallistumisen. On myös huomioitava, että asiakkaan kuntoutuspäivästä ei voi aiheutua kohtuuttoman pitkä huomioiden hänen jaksaminen.

Kysymys 3: Palvelukuvaus sivu 22: "Toteuta jatkoselvitys välittömästi alkuselvityksen päättymisen jälkeen. Toteuta jatkoselvitys siten, että alku- ja jatkoselvitys kokonaisuudessaan toteutuvat 2 kuukauden kuluessa alkuselvityksen alkamisesta." Mitä tarkoittaa käytännössä, millä perusteella jatkoselvitysvaihetta ei esim. käynnistetä heti alkuselvityksen päätyttyä?

Vastaus 3: Palvelukuvauksessa todetaan seuraavasti: Kun asiakkaan ammatillinen kuntoutusselvitys etenee jatkoselvitykseen, toteuta asiakkaan kuntoutukseen sisältyvä jatkoselvitys välittömästi alkuselvityksen päättymisen jälkeen. Toteuta jatkoselvitys siten, että alku- ja jatkoselvitys kokonaisuudessaan toteutuvat 2 kuukauden kuluessa alkuselvityksen alkamisesta. Toteuta jatkoselvitys (kesto 6–8 kuntoutuspäivää) yhtenä kokonaisuutena tai erillisinä päivinä ilman tarpeettomia viiveitä. Huomioitavaa: Jatkoselvityksen toteutusta voi tauottaa vain poikkeustilanteessa, jos se **on asiakkaan ammatillisen suunnitelman laitimiseksi tarpeellista.**

Kysymys 4: Mitä palvelukuvauksessa tarkoitetaan ammattihenkilöllä, jolla täytyy olla 3 vuoden kokemus ammatillisesta kuntoutuksesta?

Vastaus 4: Palvelukuvauksessa todetaan seuraavasti: Kokemusvaatimukset. Ammattihenkilöt: Vähintään kahdella ammattihenkilöllä täytyy olla 3 vuoden kokemus ammatillisesta kuntoutuksesta viimeisen 10 vuoden aikana. Ainakin yhdellä ammattihenkilöllä täytyy olla kokemusta vähintään 100 tuntia ryhmien ohjaamisesta. Lisätietoa ammatillisesta kuntoutuksesta ja miten ammatillinen kuntoutus määritellään. [Ammatillinen kuntoutus - Sosiaali- ja terveysministeriö \(stm.fi\)](#)

Kysymys 5: Voiko osallistumistodistuksen jatkossa laittaa enää salattuna s-postina Kelalle (kuten nykyisin voi)?

Vastaus 5: Asiakas tarvitsee osallistumistodistuksen, jos hän hakee Kelasta kuntoutusrahaa. Palveluntuottaja laatii osallistumistodistuksen <https://www.kela.fi/yhteistyokumppanit-kuntoutuspalvelut-palveluntuottajille-ohjeita-palveluntuottajille#miten-toimin,-etta-kuntoutukseen-osallistuvan-asiakkaan-kuntoutusraha-maksetaan-oikein> ohjeen mukaisesti ja **antaa sen asiakkaalle.**

Kun asiakas lähettää osallistumistodistuksen itse OmaKelan kautta, kuntoutusraha-asian käsittely on Kelassa sujuvampaa. Tilanne on päinvastainen, kun palveluntuottaja lähettää osallistumistodistuksen asiakkaan puolesta, esimerkiksi sähköpostilla, koska se hidastaa asiakkaan kuntoutusraha-asian käsittelyä.

Kela ei velvoita palveluntuottajaa lähettämään kuntoutusrahaan liittyvää osallistumistodistusta asiakkaan puolesta Kelaan.

Kysymys 6: Voiko ylläpitokorvausta maksaa matkakuluihin koska matkakorvauksen omavastuuosuus ei täyty?

Vastaus 6: Ylläpitokorvausta voidaan maksaa kuntoutuksesta aiheutuvien ylimääräisten kustannusten korvaamiseksi ja kuntoutukseen osallistumisen varmentamiseksi. Edellytyksenä on, että kuntoutusraha on enintään vähimmäismäärän suuruinen ja asiakkaalle aiheutuu kuntoutukseen osallistumisen vuoksi ylimääräisiä kustannuksia. Näitä voivat olla esimerkiksi kuntoutuksesta aiheutuvat matkakustannukset.

<https://www.kela.fi/yllapitokorvaus>

Kysymys 7: Onko kuntoutusrahan omavastuupäivä myös jos asiakas on saanut työttömyysetuutta?

Vastaus 7: Omavastuu-aikaa ei ole, jos asiakas sai välittömästi ennen kuntoutuksen alkamista työttömyysetuutta. <https://www.kela.fi/kuntoutusraha-omavastuu-aika>

Kysymys 8: Ilmoitetaanko jonotilanne automaattisesti kuukausittain vai tuleeko teiltä muistutuskysely, kuten nytkin?

Vastaus 8: Voitte ilmoittaa jonotilanteen automaattisesti kuukausittain.

Kysymys 9: Tarvitseeko jonotilannetta ilmoittaa, jos palvelu voidaan aloittaa palvelukuvauksen määrittelyajassa? Vai ilmoitetaanko silloin 0 viikkoa?

Vastaus 9: Ilmoittakaa 0, mikäli voitte aloittaa kuntoutuksen palvelukuvauksen määrittelyajassa.

Kysymys 10: Tuleeko mahdollisissa majoitustiloissa tapahtuvat muutokset hyväksyttäväksi myös Kelalla?

Vastaus 10: Majoitustiloissa tapahtuvat muutokset tulee hyväksyttäväksi Kelalla.

Kysymys 11: Onko tarjouskilpailussa julkaistuihin palvelukuvauksiin tullut muutoksia?

Vastaus 11: Palvelukuvauksiin ei ole tullut muutoksia. Palvelukuvaus löytyy sivuilta [Opiskelua ja työelämää tukevien palvelujen palvelukuvaukset – Yhteistyökumppanit | Yhteistyökumppanit | Kela](#)

Kysymys 12: Voisiko viranomaislinjan numeropalveluun saada tunnin pidennyksen eli klo 16 saakka, asiakastyö kestää usein klo 15 saakka? Ruuhkatuntihan siitä varmaan tulisi.

Vastaus 12: Kiitos huomiosta, välitämme ehdotuksen eteenpäin.

Kysymys 13: Jos kuntoutusta ei pystytä toteuttamaan kuntoutusta johtuvasta syystä maksupäätöksen voimassaoloaikana, voidaanko Kelasta anoa jatkoa maksupäätökselle?

Vastaus 13: Asiakkaan kuntoutus on suunniteltava siten, että se pystytään toteuttamaan kuntoutuspäätöksen voimassaoloaikana. Jos asiakkaan tilanteessa kuitenkin tapahtuu esimerkiksi sairastuminen, jonka vuoksi kuntoutus viivästyy, voi päätöksen voimassaoloajan jatkamisesta sopia Kelan kanssa. Kuntoutuksen toteuttaminen voi viivästyä ainoastaan asiakkaasta johtuvista syistä.

Kysymys 14: Tällä hetkellä vaikuttaa siltä, että asiakkaiden kuntoutuspäätösten määrä on vähentynyt. Onko syynä uuden sopimuskauden aloittaminen vai onko siihen muita syitä?

Vastaus 14: Ammatillisen kuntoutus selvityksen päätöksiä annetaan ihan normaalisti. Sopimuskauden vaihdos ei aiheuta päätösten tekoon keskeytystä. Hakemusten käsittelyajoissa voi olla viivettä Kelan ruuhkautuneen työtilanteen vuoksi.

Kysymys 15: Ellei asiakkaalla ole olemassa olevia verkostoja valmiina palveluun tultaessa niin oletetaanko /edellytetäänkö palveluntuottajan alkavan niitä luomaan? Tietenkin Kela on olemassa oleva verkosto, mutta ollaanko tällaisessä tapauksessa päätöksentehneeseen virkailijaan yhteydessä, soittoajat?

Vastaus 15: Kuntoutuksen aikana asiakkaalle rakennetaan verkostoa, jos sitä ei ole. Kelan kanssa tehtävä yhteistyö ei ole palvelukuvauksessa tarkoitettua verkostotyötä eikä yksistään riitä edistämään asiakkaan tilannetta.

Kysymys 16: onko liitekirje nähtävillä jossain?

Vastaus 16: Ei ole. Menee asiakkaalle kuntoutuspäätöksen liitteenä.

Kysymys 17: Pitääkö mittari- lomakkeita käyttää ja tallentaa niitä, jos ne on tallennettuna sähköisesti järjestelmiin ja avattuna palautteeseen?

Vastaus 17: Osana kuntoutuksen hyödyn arviointia ja raportointia mittarilomakkeita ei tarvitse toimittaa Kelaan. Mittarikyselyt voi toteuttaa sähköisessä muodossa ja lähettää tulokset määrämuotoisena tiedostona Kuntoutuksen tuloksellisuuden järjestelmän kautta Kelaan. Kuntoutuksen hyödyn arvioinnista irrallisena toimenpiteenä GAS-menettelyn ”Omat tavoitteeni” -lomake ([GAS 1](#)) tulee toimittaa kuntoutuspalautteen liitteenä Kelaan. Se on kirjattu palvelukuvakseen näin (s.24): Toimita loppukeskustelun jälkeen Kelaan asiakkaan

kuntoutuspalautte

Ammatillinen suunnitelma

Omat tavoitteeni-lomake.

Palveluntuottaja käyttää Kelan Omat tavoitteeni-lomaketta (GAS1) ja huolehtii että käytössä on viimeisin ja ajantasainen Kelan verkkosivuilta saatava lomake.

Kysymys 18: Voiko toteuttaa seurantakäynnin, jos asiakas tarvitsee kädestä pitäen tukea esim. opiskeluhaun tekemisessä yhteishakuajankautena?

Vastaus 18: Kuten palvelukuvauksessa todetaan seurantayhteydenotto sekä tarvittaessa seurantakäynti toteutetaan asiakkaalle 2 kuukauden kuluessa asiakkaan jatkoselvityksen päättymisestä. Seurantayhteydenoton tarkoituksena on varmistaa asiakkaan **ammattillisen suunnitelman eteneminen**. Seurantakäynti toteutetaan tarvittaessa asiakkaalle, jonka ammatillinen kuntoutuspolku ei ole edennyt suunnitelman mukaisesti. Palvelukuvauksessa on kuvattu **seurantakäynnin sisältö seuraavasti:**

Seurantakäynnillä

tue asiakasta hänen ammatillisen tilanteensa ja suunnitelmansa edistämiseksi

valmistele asiakkaan kanssa seurantakäynnin aikana toteutettavan verkostoneuvottelun sisältöä. Varaa verkostoneuvotteluun noin 1 tunti.

toteuta verkostoneuvottelu verkostotahojen kanssa puheluna, kuvapuheluna tai palveluntuottajan toimipisteessä

suunnittele ja sovi asiakkaan kanssa tarvittavat jatkotoimet ja tee niistä muistilista yhdessä asiakkaan kanssa.

Lisäksi palvelukuvauksessa on kuvattu **Seurantakäynnin palaute seuraavasti**: Laadi asiakkaalle seurantapalaute (lyhyt kuntoutuspalaute ja seurantapalaute) seurantakäynnin jälkeen.

Seurantapalaute sisältää palveluntuottajan arvion siitä, miten asiakkaan ammatillinen suunnitelma on toteutunut tiedot suunnitelluista jatkotoimenpiteistä tiedon tehdystä verkostoneuvottelusta.

Kysymys 19: Jos asiakkaalle on myönnetty työeläkekuntoutusoikeus, mutta Kela on samanaikaisesti myöntänyt aksen täysimääräisenä (eli max 10 vrk), voimmeko siis toteuttaa koko selvityksen huolimatta työeläkekuntoutusoikeudesta?

Vastaus 19: Tällaisessa tilanteessa täytyy olla yhteydessä Kelaan ja selvittää tilannetta.